

FAKTA OM DUBBNING

Vad arbetet innebär:

Dubbning utförs av röstskådespelare, som ger svenska röster till film eller tv-program som ursprungligen har spelats in på ett annat språk.

Dubbning är en helt egen genre inom röstskådespeleri. Skillnaden mellan dubbning och till exempel radioteater är att dubbaren måste förhålla sig även till bilden och få spelet och språket att leva utifrån redan givna förutsättningar. Det innebär att dubbaren måste anpassa sättet att tala och sjunga svenska till de förutsättningar som ursprungligen gäller ett annat språk.

Att göra en dubbning av hög kvalitet är tekniskt krävande. Repliken ska ha samma längd som ursprungsspråket och pausering och andning samt speltemperatur måste följa bilden. Arbetet görs alltid "prima vista", det vill säga dubbaren har inte haft någon förberedelsetid utan ser texten och filmen för första gången på plats i studion. Det kräver att dubbaren har en mycket snabb textförståelse och nära till speluttrycket.

Utöver detta krävs ofta sånginsatser, som även de är prima vista och på gehör i de flesta fall. Alltså krävs musikalitet både vad gäller dialog och sång.

En annan aspekt som dubbaren måste förhålla sig till är språkbruket. Det gäller att hålla en så jämn och hög kvalitet som möjligt och använda ett naturligt och varierat språk, trots de tekniska begränsningarna.

Vilka program och filmer som dubbas:

I dag dubbas en stor mängd utländska filmer och tv-program som riktar sig främst till barn upp till 11 år.

Programmen och filmerna visas i de svenska barnkanalerna, till exempel SVT:s Barnkanal, Nickelodeon, Cartoon Network och Disneykanalerna. Filmerna visas på biografer, men tillgängliggörs även via internet och dvd-skivor.

Majoriteten av programmen som visas i barnkanalerna är dubbade. Skälet till att barnprogrammen dubbas är att man räknar med att barn inte kan eller hinner läsa undertexter på samma sätt som vuxna. Tanken är att barnen ska få ta del av den upplevelse som originalproduktionen ger, vilket kräver en hög kvalitet på dubbningen och det tekniska arbetet med att lägga rösterna.

Företag som arbetar med dubbning:

Det finns ett stort antal företag som arbetar med dubbning av vilka de största är Eurotroll, SDI Media och Dubberman. Teaterförbundet har avtal med följande företag: Eurotroll, Eurotroll Multi Media, Hippies Media, Scandvoices, Sound Habit, Scandvision Malmö. Förhandlingar pågår med KM Studios. och Cineast Dubb. Med SDI Media och Dubbermann har förhandlingarna strandat. Därutöver finns ytterligare några mindre aktörer utan avtal.

Hur arbetsmarknaden ser ut:

Som dubbare blir man anställd på timbasis för ett specifikt projekt. Timersättningen är utformad som en arbetsersättning och ett tillägg för utköp för framtida användande, inklusive repriser, vidareförsäljning kanaler emellan, dvd-försäljning med mera. Det innebär att oavsett hur många visningar materialet har, får man som röstkådespelare enbart ersättning per inspelad timme (om inte det dubbade materialet ska sändas på SVT, då kabel- och privatkopieringsersättning kan utbetalas). Tekniken på området har utvecklats de senaste åren, och det har också lett till att arbetstempot har ökat. För några år sedan var det ovanligt att man spelade in mer än 60 repliker i timmen, oavsett hur projekten såg ut. Numera gör en vuxen dubbare någonstans mellan 80 och 200 repliker i timmen. Detta innebär att ersättningen per projekt i realiteten har minskat kraftigt.